

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์ กลยุทธ์การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยวิธีผสมผสาน
อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร

ผู้วิจัย นางสาวนันท์วัน เลหาศักดิ์ประสิทธิ์

คณะกรรมการที่ปรึกษา ดร.ทัศนพันธ์ กุศลสถิตย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย วยสุวรรณ

สาขา ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ปีการศึกษา 2548

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาชนิดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวาน ในพื้นที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และความแตกต่างระหว่างชนิดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวานกับระยะการเจริญเติบโตของต้นส้ม และ 2) สร้างกลยุทธ์การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยวิธีผสมผสานจากการดำเนินการวิจัยในพื้นที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2548 การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ดังนี้

ช่วงที่ 1 ศึกษาชนิดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวานที่พบในพื้นที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม 2548 พบว่าในสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงของแสงแดด และปริมาณน้ำฝนค่อนข้างสัมพันธ์กัน คือ เมื่อปริมาณฝนตกมากแสงแดดจะลดลง ขณะเดียวกันพบการระบาดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวาน 4 ชนิด คือ หนอนชอนใบส้ม, เพลี้ยไฟพริก, เพลี้ยไก่แจ้ส้ม และเพลี้ยอ่อน ซึ่งแมลงแต่ละชนิดที่พบในระยะการเจริญเติบโตของต้นส้มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบหนอนชอนใบส้มมากในระยะแตกยอดอ่อน และระยะยอดอ่อน, เพลี้ยไฟพริกระบาดมากในระยะผลอ่อน, เพลี้ยอ่อน และเพลี้ยไก่แจ้ระบาดมากในระยะออกดอก

สำหรับการเจริญเติบโตของต้นส้มระยะต่างๆ ที่พบการระบาดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวาน ดังนี้ ระยะแตกยอดอ่อน, ระยะยอดอ่อน และระยะผลอ่อนพบการระบาดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวานมาก ส่วนระยะออกดอกมีการระบาดของแมลงศัตรูส้มเขียวหวานน้อย

ช่วงที่ 2 สร้างกลยุทธ์การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยวิธีผสมผสาน อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร มีกลยุทธ์ดังนี้ 1) สำรวจรู้ระบบนิเวศในพื้นที่เพาะปลูก 2) ทำความเข้าใจในระบบนิเวศเกษตรในพื้นที่ของตนเอง 3) ควบคุมแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยสภาพแวดล้อม 4) ตัดสินใจในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานจากการวิเคราะห์ระบบนิเวศเกษตรอย่างละเอียด 5) ทำการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยวิธีผสมผสาน

Abstract

Thesis Title	The Integrated Strategy of Insect Pest Control of Tangerine in Pang Silathong District, KamphaengPhet Province
Researcher	Miss. Nantawan Laohasakparsit
Advisory Committee	Dr. Thassanupan Gusolsatit., Asst. Prof. Ouychai Waisuwan.
Program	Development Strategy
Academic Year	2005

The purposes of this research was 1) to study insect pest of tangerine in the area of Pang Silathong district, Kampaengphet province and study comparatively between the different kinds of the insect pests of tangerine to the growth stage of oranges, and 2) to create integrated strategy of insect pest control of tangerine in rainy season from June - July 2005.

The study was divided into 2 stages as follows :

Stage 1: According to study the kinds of insect pests of tangerine in Pang Silathong district, Kampaengphet province, in rainy season from June - July 2005, it showed that the surroundings was related to the change of sunshine and volumes of rains, that is when rain falls, the sunshine decreases, meanwhile there were 4 kinds of insects dissemination: *Phyllocnistis citrella* Stainton , *Scirtothrips dorsalis* Hood, *Diaphorina citri* Kuwayama and *Toxoptera citricida* Kirkaldy and each insect pest was found significantly different during the growth stages of orange plants at 0.05 level ; most *Phyllocnistis citrella* Stainton was found during flushing and shooting stage ; most *Scirtothrips dorsalis* Hood was found during fruiting stage ; and most *Toxoptera citricida* Kirkaldy, *Diaphorina citri* Kuwayama was found during flowering stage.

For the growth of orange plants the insect pest dissemination occurred during flushing stage, shooting stage and fruiting stage. In the flowering stage there was little insect pest dissemination.

Stage 2: The integrated strategy of the insect pest control of tangerine in Pang Sila Thong district, Kampaengphet province, must be done as follows : 1) observe the crop and agro – ecosystem, 2) understand the whole system of interaction ; i.e. sunshine, rain, weather, 3) control the insect pest of tangerine by its environment, 4) make decision in integrated insect pest control of tangerine requiring a thorough analysis of the agro – ecosystem, and 5) use the integrated insect pest control of tangerine.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูส้มเขียวหวานโดยวิธีผสมผสาน
อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ในครั้งนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความ
ช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ดร.ทัศนพันธุ์ กุศลสถิตย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์
อวยชัย ้วยสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือพร้อมทั้งให้คำปรึกษา และ
ข้อแนะนำแก่ผู้วิจัยในทุกขั้นตอนของการทำงานวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ทุกท่าน
ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยด้วยความตั้งใจและทุ่มเทตลอดมา

ขอขอบพระคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนารุ่นที่ 2 ที่เป็น
กำลังใจและเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเกษตรกรผู้ปลูกส้ม อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
ที่ได้ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือสนับสนุนแก่ผู้วิจัยด้วยตลอด และที่ขาดไม่ได้ คือ พ่อแม่พี่น้อง
ที่คอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

โอกาสนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นอีกครั้งที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
เป็นอย่างดี จนส่งผลให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณค่า
และประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงจะเอื้อประโยชน์แก่ผู้ที่จะทำการวิจัยและผู้สนใจทั่วไป

นันทวัน เลานศักดิ์ประสิทธิ์